

New York'ta toplanan Milletlerarası Sağlık Konferansında kabul ve imza edilen belgelerin onanmasına dair kanun

(Resmî Gazete ile ilân : 17 . VI . 1947 - Sayı : 6634)

No.
5062

Kabul tarihi
9 . VI . 1947

BİRİNCİ MADDE — New York şehrinde 19 Haziran 1946 - 22 Temmuz 1946 tarihleri arasında toplanan Milletlerarası Sağlık Konferansının hazırlayıp kabul ettiği Milletlerarası Sağlık Konferansının Nihai Senedi, Dünya Sağlık Teşkilâtı Anayasası, Milletlerarası Sağlık Konferansında temsil edilen Hükümetler arasında akdedilen Anlaşma ve Milletlerarası Genel Sağlık Ofisine dair Protokol onanmıştır.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

10 Haziran 1947

MİLLETLERARASI SAĞLIK KONFERANSININ NİHAİ SENEDİ

Milletlerarası bir sağlık teşkilâtı tesis etmekle mükellef olan Milletlerarası Sağlık Konferansı, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyinin aşağıda yazılı 15 Şubat 1946 tarihli kararı ile toplanmağa dâvet edildi :

«Ekonomik ve Sosyal Konsey Brezilya ve Çin Murahhas Heyetleri tarafından Sanfransisko'da birlikte olarak teklif edilip oy birliğiyle kabul edilmiş olan Milletlerarası bir Umumi Sağlık Konferansına dair olan beyanı kaydederek, ve umumi sağlık sahasında Milletlerarası bir heyetin müstacel olarak yapılması lâzımceldiğini gözönünde bulundurarak;

(1) Umumi sağlık sahasında teşebbüs edilecek Milletlerarası hareketin şümulünü ve mekanizmasını ve umumi sağlık için Birleşmiş Milletlerin birtek teşkilâtı kurulması hakkındaki teklifleri tetkik etmek üzere bir Milletlerarası konferans toplamağa karar verir;

(2) Birleşmiş Milletler üyelerinden kendilerini konferansta umumi sağlık işinde ihtisas sahibi kimseler tarafından temsil ettirmelerini rica eder;

(3) Bir gündemle konferansın tetkikına arzedilecek teklifleri incelemek üzere ihzari bir teknik komisyon teşkil eder ve bu komisyonu teşkil etmek üzere aşağıda yazılı olan eksperleri yahut bunların vekillerini tâyin eder:

1. Dr. Gregorio Bermann (Arjantin);
2. Dr. René Sand (Belçika);
3. Dr. Geraldo H. de Paula Souza (Brezilya);
4. Major Général G. B. Chisholm (Kanada);
5. Dr. P. Z. King (Çin), (Yedek : Dr. Szeming Sze);
6. Dr. Joseph Cancik (Çekoslovakya);
7. Dr. Aly Tewfik Shousha Pacha (Mısır);
8. Dr. A. Cavillon (Fransa), (Yedek : Dr. Leclainche);
9. Dr. Kopanaris (Yunanistan)

10. Major C. Mani (Hindistan) (Yedek : Dr. Chuni Lal Katial)
11. Dr. Manuel Martinez Baez (Meksika)
12. Dr. Karl Evang (Norveç)
13. Dr. Martin Kacprzak (Polonya)
14. Sir Wilson Jameson (Birleşik Krallık) (Yedek : Dr. Melville Mackenzie)
15. Médecin Général Thomas Parran (Amerika Birleşik Devletleri) (Yedek : Dr. James Doull)
16. Dr. Andrija Stampar (Yugoslavya)

ve, danışma mahiyetinde olarak da aşağıdaki teşkillerin temsilcilerini tâyin eder:

Bureau Sanitaire Pan Américain

L'Office International d'Hygiène publique.

L'Organisation d'Hygiène de la Société des Nations,

L'Administration des Nations Unies Pour les Secours et la Réhabilitation (Unrra).

(4) İhzari Teknik Komisyonu en geç 15 Mart 1946 tarihinde Paris'te toplanmağa ve izahlı gündemi de ihtiva eden raporu ile teklifleri Birleşmiş Milletler üyelerine ve Konseye en geç 1 Mayıs 1946 tarihinde tevdi etmeğe davet eder.

(5) İkinci toplantı sırasında İhzari Teknik Komisyonu raporu hakkında serdilebileceği mülâhazaların tasarlanmış olan Milletlerarası konferansa tebliğ edilmesine karar verir.

(6) Umumi Kâtibi konferansı en geç 20 Haziran 1946 tarihinde toplamaya dâvet etmeyi ve konsey reisi ile istişare ederek toplanılacak yeri seçmeye memur eder.

Sanfransisko Milltlerarası teşkilâtı hakkındaki Birleşmiş Milletler Konferansında Milletlerarası Sağlık Konferansının toplanmasına dair olan beyan oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Milletlerarası Sağlık Konferansı 19 Haziran, 22 Temmuz 1946 ya kadar New York şehrinde toplanmıştır.

Aşağıda yazılı Devletlerin Hükümetleri Konferansta delegeleri vasıtasıyla temsil edilmişlerdi:

Suudi Arabistan	Yunanistan	Polonya
Arjantin	Guatemala	Birleşik Krallık
Avustralya	Hayti	Dominiken Cumhuriyeti
Belçika	Honduras	Filipin Cumhuriyeti
Bolivya	Hindistan	Beyaz Rusya Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti
Brezilya	İran	Ukrayna Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti
Kanada	İrak	Salvador
Şili	Lübnan	Suriye
Çin	Liberya	Çekoslovakya
Kolombiya	Lüksemburg	Türkiye
Kostarika	Meksika	Güney Afrika Birliği
Küba	Nikaragua	Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri Birliği
Danimarka	Norveç	Uruguay
Ekuator	Yeni - Zelanda	Venezüela
Mısır	Panama	Yugoslavya
Amerika Birleşik Devletleri	Paraguay	
Habeşistan	Hollanda	
Fransa	Peru	

Aşağıdaki memleketlerin Hükümetleri müşahitler vasıtasıyla temsil edilmişlerdir:

Arnavutluk	Macaristan	Siyam
Avusturya	İzlanda	İsveç
Bulgaristan	İtalya	İsviçre
İrlanda	Portekiz	Şark - ül - Ürdün
Finlândiya		

Aşağıdaki memleketlerin Hükümetleri de müşahitler göndermeğe dâvet edilmişler fakat Konferansta temsilei bulundurmamışlardır:

Afganistan

Romanya

Yemen

Almanya'da, Japonya'da bir de Kore'deki Müttefik Kontrol Makamları müşahitler tarafından temsil edilmişlerdir.

Aşağıdaki Milletlerarası teşkiller müşahitler tarafından temsil edilmişlerdi:

Tegaddi ve Tarım Teşkili

Milletlerarası Çalışma Teşkili

Kızılhaç Dernekleri Birliği

Milletlerarası Umumi İjiyen Ofisi

Pan Amerikan Sağlık Bürosu

Milletlerarası Sivil Havacılık Geçici Teşkili

Rokfeller Tesisi

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilâtı

Birleşmiş Milletler Yardım ve Cemiyete İade İdaresi

Dünya Sendikaları Federasyonu

Konferansın elinde mütehassıslar Teknik Komisyonunca kabul edilmiş olan Dünya sağlık teşkilâtı kurulması hakkındaki tekliflerle kararlar bulunmakta idi, konferans bunları müzakerelerine esas ittihaz etmiştir. Komisyon ekonomik ve sosyal konseyin 15 Şubat 1946 tarihli kararı gereğince teşkil edilmişti. Aynı zamanda Hükümetlerle muhtelif teşkiller tarafından verilen teklifler de konferansa tevdi edilmişti.

Asli nüshaları tescil edilmiş olan konferans müzakereleriyle alakalı komisyon ve tâli komisyon raporlarından bir de iki umumi heyet içtimai zabıtlarından, herbiri ayrı ayrı imza edilmiş bulunan aşağıda yazılı vesikalar tanzim edilmiştir:

Dünya Sağlık Teşkilâtı Anayasası

Dünya Sağlık Teşkilâtının Geçici bir Komisyonu kurulması hakkındaki itilâfname.

Milletlerarası Umumi İjiyen Ofisi hakkındaki protokol.

Konferans aşağıdaki karar suretini kabul etmiştir:

«Konferans Teknik İhvari Komisyonunun 5 Nisan 1946 tarihindeki kararında tavsiye edildiği gibi Birleşmiş Milletler Umumi Kâtibi tarafından Milletler Cemiyeti İjiyen Teşkilâtının uhdesinde bulunan faaliyetlerini devamını mümkün kılacak lüzumlu vesaiti sağlamak üzere yapmış olduğu teşebbüsleri memnunlukla kaydeder ve vazifelerinde ikilik bulunmasının önlenmesi için İjiyen Teşkilâtı Birliğinin Birleşmiş Milletler tarafından deruhte edilmiş bulunan bu vazifelerini, mümkün olur olmaz, Dünya Sağlık Teşkilâtının Geçici Komisyonuna devredilmek üzere lâzımgelen tertibatı almasını Birleşmiş Milletler Umumi Kâtibinden talebeder.»

Teyidililmekal aşağıdaki imzaların sahibi delegeler:

New York Şehrinde 1946 Temmuzunun işbu 22 nci günü İngilizce, Çince İspanyol'ca, Fransızca, bir de Rusca olmak ve hepsi aynı derecede resmî mahiyeti haiz bulunmak üzere bir tek asli nüsha olarak tanzim edilmiş bulunan işbu nihai senedi imza edeler. Asli nüshalar birleşmiş Milletler arşivlerine tevdi edilecektir. Birleşmiş Milletler umumi kâbiti asıllarına uygunluğu tasdik edilmiş olan suretleri konferansta temsil edilmiş hükümetlerden her birine gönderecektir.

Suudî Arabistan

Arjantin

Avusturalya

Belçika

Bolivya

Dr. Yahya Nasri

Dr. Medhat Cheikh - Al - Ardh

Alberto Zwanck

A. H. Tange

Dr. M. de Laet

Luis V. Sotelo

Brezilya	Geraldo H. de Paula Souza
Kanada	Brooke Claxton
	Broek Chisholm
Şili	Julio Bustos
Çin	Shen J. K.
	L. Chin Yuan
	Szeming Sze
Kolombiya	Carlos Uribe Aguirre
Kostarika	Jaime Benavides
Küba	Dr. Pedro Nogueira
	Victor Santamarina
Danimarka	J. Oerskov
Ekvator	R. Nevarez Vasquez
Mısır	Dr. A. T. Choucha
	Taha Elsayed Nasr bey
	M. S. Abaza
Amerika Birleşik Devletleri	Thomas Parran
	Martha M. Eliot
	Frank G. Boudreau
	G. Tesemma
Habeşistan	J. Parisot
Fransa	Dr. Phokion Kopanaris
Yunanistan	G. Moran
Guatemala	J. A. Munoz
	Rulx Leon
Haiti	Juan Manuel Fiallos
Hondüras	C. K. Lakehmanan
Hindistan	C. Mani
	Ghasseme Ghani
İran	H. Hafezi
	S. Al - Zahavi
Irak	Dr. İhsan Doğramacı
	Georges Hakim
Lübnan	Dr. A. Makhlof
	Joseph Naghe Togba
Liberya	John B. West
	Dr. M. de Laet
Lüksamburg	Mondragon
Meksika	S. Sevilla - Sacasa
Nikaraga	Hans Th. Sandberg
Norveç	T. R. Ritchie
Yeni - Zelanda	J. J. Vallarino
Panama	Angel R. Gines
Paraguay	C. van den Berg
Hollanda	C. Banning
	W. A. Timmerman
Peru	Carlos Enrique Paz Soldan
	A. Toranzo
Polanya	Edward Grzegorzewski

Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik
Kırallığı
Dominiken Cümhuriyeti
Filipin Cümhuriyeti

Beyaz Rusya Sosyalist Sovyet Cümhuriyeti
Ukranya Sosyalist Sovyet Cümhuriyeti

Salvador
Suriye
Çekoslavakya
Türkiye
Güney Afrika Birliği
Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri Birliği

Uruguay

Venezüela
Yugoslavya
Afganistan
Arnavutluk
Avusturya
Bulgaristan
İrlanda
Finlândia
Macaristan
İzlanda
İtalya
Portekiz
Romanya
Siyam
İsveç
İsviçre
Şarkülürdün
Yemen

Melville D. Maekenzie

G. E. Yates

Dr. L. F. Thomen

H. Lara

Walfrido de Leon

N. Evstafiev

L. I. Medved

I. I. Kaltchenko

Aristides Moll

Dr. C. Trefi

Dr. Josef Cancik

Z. N. Barker

H. S. Gear

F. G. Krotkov Sosyalist Sovyet Cümhuriyet-
leri Birliği Yüksek Konseyi
Başkanınca onanması şar-
tiyle

José A. Mora

R. Rivero

Carlos M. Barberousse

A. Arreaza Guzman ad referendum

Dr. A. Stempar

.....

T. Jakova

Dr. Marius Kaiser

Dr. D. P. Orahovatz

John D. McCormack

Osmo Turpeinen

Giovanni Alberto Canaperia

Francisco C. Cambournac

Bunliang Tamthai

Dr. J. Eugster

A. Sauter

Dr. D. F. Tutunji

DÜNYA SAĞLIK TEŞKİLÂTI ANAYASASI

İşbu Anayasada taraf teşkil eden Devletler, Birleşmiş Milletler Charte'ına uyarak aşağıdaki prensiplerin, milletlerin saadetinin, bunların ahenkli bir şekilde münasebetlerinin ve emniyetlerinin esasını teşkil ettiğini beyan ederler:

Sağlık, beden, fikir ve sosyal bakımdan tam bir iyilik hali olup, yalnız hastalık ve malûliyetin yokluğundan ibaret değildir.

Ulaşılabilmesi mümkün olan en mükemmel bir sağlık haline sahip olmak, ırkî, dinî, siyasi fikirleri, ekonomik, yahut sosyal durumu her ne olursa olsun her insanın temel haklarından birini teşkil eder.

Bütün milletlerin sağlığı dünya barışının ve emniyetin esas şartıdır; bu sağlık fertlerin ve devletlerin en sıkı bir şekilde işbirliği yapmalarına tâbidir.

Her devlet tarafından sağlığın düzeltilmesi ve korunması yolunda ulaşılan sonuçlar herkes için kıymetlidir.

Sağlığın düzeltilmesi, hastalıklara karşı ve bilhassa serpici hastalıklara karşı savaş işlerini muhtelif memleketlerde aynı derecede olmaması herkes için bir tehlike teşkil eder.

Çocuğun sağlam olarak yetişmesi son derecede mühimdir; mütemadiyen tam bir değişme halinde olan bir muhitte imtizaç edebilmek için yaşamak kabiliyeti bu yetişmenin esasıdır.

Tıbbî, ruhî ve bunlarla münasebeti olan ilimler alanında kazanılmış olan bilgilerden bütün milletlerin istifade ettirilmesi, sağlığın en yüksek merhalesine varmak için elzemdir.

Aydınlatılmış bir efkârı umumiye ve halk tarafından faal şekilde bir işbirliği yapılması keyfiyetleri ahalinin sağlığını düzeltmek için son derecede mühim işlerdendir.

Hükümetler milletlerinin sağlıklarından mesuldür; bu mesuliyetin gerektirdiği işleri ancak hususî sağlık ve sosyal tedbirler almak yoluyla yapabilirler.

Bütün milletlerin sağlığını düzeltmek ve korumak için aralarında vesair bütün devletlerle işbirliği yapmak amacıyla bu prensipleri kabul eden yüksek âkid taraflar yukarıda söylenen Anayasayı işbu senetlerle kabul ve Birleşmiş Milletler Charte'nın 57 nci maddesi mucibince mütehasıs müessese olarak dünya sağlığı teşkilâtını kurarlar.

Bölüm : I**Maksat****Madde — 1**

Dünya teşkilâtının maksadı (aşağıda yalnız teşkilât olarak zikredilecektir.) Bütün milletleri mümkün olan en yüksek sağlık seviyesine ulaştırmaktır.

Bölüm : II**İşler****Madde — 2**

Teşkilât, maksadına ulaşmak için aşağıdaki işleri sağlar:

(a) Sağlık sahasında milletlerarası bir mahiyeti olan çalışmalarda müdür ve düzenleyici makam sıfatlarıyla hareket etmek;

(b) Birleşmiş Milletlerle, mütehasıs müesseselerle, hükümetlerin sağlık idareleriyle, meslek zümreleriyle, bir de lüzumlu görülecek sair teşkillerle fiilî bir işbirliği kurmak ve devam ettirmek;

(c) Hükümetlere, vâkı olacak talepleri üzerine sağlık servislerinin kuvvetlendirilmesi için yardım yapmak;

- (d) Hususi teknik muzaheret yapmak ve müstacel hallerde hükümetlerin talepleri, yahut kabulleriyle gereken teknik hususi yardımı yapmak;
- (e) Birleşmiş Milletlerin talebi üzerine manda altındaki memleketler halkı gibi hususi zümrelere sağlık servisleri temin etmek ve muavenetler yapmak, yahut bunların teminine ve yapılmasına yardım etmek;
- (f) Epidemiyoloji ve istatistik servisleri de dâhil olduğu halde lüzumlu görülecek idarî ve teknik servisleri kurmak ve devam ettirmek;
- (g) Epidemik, Andemik vesair hastalıkların ortadan kaldırılmasına mâtuf çalışmaları teşvik etmek ve ilerletmek;
- (h) İcabında sair mütehassıs müesseselerle işbirliği yaparak kazalardan doğan zararları önleyebilecek hususi tedbirlerin alınmasını teşvik etmek;
- (i) İcabında sair mütehassıs müesseselerle işbirliği yaparak beslenmenin, meskenin, sıhhi-leştirilmenin, eğlencelerin ekonomik ve çalışma şartlarının, bir de muhit hıfzıssıhhası ile ilgili sair bütün faktörlerin ıslahını kolaylaştırmak;
- (j) Sağlığın ilerlemesine yardımcı dokunan ilim ve meslek zümreleri arasında işbirliğini kolaylaştırmak;
- (k) Milletlerarası sağlık meselelerine taallûk eden mukaveleler, itilâfnameler ve tüzükler telif etmek; bu işler hakkında tavsiyelerde bulunmak ve mahiyeti bakımından teşkilâta tevdi edilebilecek olup maksadına tevafuk eden mesaiyi yapmak;
- (l) Ana ile çocuğun sağlığı ve refahı lehindeki hareketleri ilerletmek ve ana ile çocuğun tam bir değişme halinde bulunan bir muhitte imtizaç halinde yaşamağa olan kabiliyetlerini arttırmak;
- (m) Akıl hıfzıssıhhası sahasındaki çalışmalarla, bilhassa insanlar arasında ahenkli munasebetlerin kurulmasına taallûk eden her türlü faaliyetleri kolaylaştırmak;
- (n) Sağlık sahasında araştırmaları teşvik ve bunlara rehberlik etmek;
- (o) Öğretim tüzükleriyle, sağlık, tababet ve bunlarla alâkalı personellerin yetiştirilmesindeki tüzüklerin ıslahını kolaylaştırmak;
- (p) İcabında sair mütehassıs müesseselerle işbirliği yaparak umumi hıfzıssıhbaya taallûk eden idarî ve sosyal teknikleri; hastane servisleriyle sosyal emniyet de dâhil olmak üzzerine koruyucu ve sağlatıcı tababet bakımlarını tetkik etmek ve tanıtmak;
- (q) Sağlık sahasında hertürlü mâlûmat vermek, tavsiyelerde bulunmak ve hertürlü müzaheretini göstermek;
- (r) Sağlık bakımından Milletlerarasında aydınlatılmış bir efkârı umumiyenin teşekkülüne yardım etmek;
- (s) Lüzum ve ihtiyaca göre hastalıkların, ölüm sebeplerinin ve umumi hıfzıssıhha usullerinin Milletlerarası ıstılahlarını tâyin etmek, yahut bunları değiştirmek;
- (t) Teşhis usullerini lüzumu derecesinde standard hale getirmek;
- (u) Yiyeceklere, biyolojik, ispençiyari ve benzeri cezaya taallûk eden Milletlerarası tüzükler kabulünü geliştirmek, tesis ve teşvik etmek;
- (v) Umumi olarak teşkilâta tevdi edilen maksada ulaşmak için gereken her tedbiri almak.

Bölüm : III

Üyeler ve ortak üyeler

Madde — 3

Bütün Devletler teşkilât âzası sıfatını alabilirler.

Madde — 4

Birleşmiş Milletler üyesi olan Devletler XIX neu bölümdeki hükümler ve kendi Anayasalarındaki

Tüzükler mucibince işbu Anayasayı imza, yahut başka herhangi bir tarzda kabul etmek suretiyle teşkilâta üye olabilirler.

Madde — 5

Hükümetleri, 1946 da New - York'da toplanmış olan Milletlerarası Sağlık Konferansına müşahit göndermeye davet edilmiş olan Devletler, imzaları, yahut kabulleri Sağlık Asamblesinin birinci içtimamından önce katılmış olmak şartıyla XIX neu bölümdeki hükümler ve kendi anayasası tüzükleri mucibince işbu Anayasayı imza, yahut kabul etmek suretiyle üye olabilirler.

Madde — 6

Birleşmiş Milletlerle teşkilât arasında vukuagelip XVI ncı bölüm mucibince tasdik edilecek olan her itilâfın şartları mahfuz kalmak üzere, dördüncü ve beşinci maddelere göre üye olmamış olan Devletler üye olmayı talep edebilip Sağlık Asamblesinin mutlak ekseriyetiyle bu talep kabul edildiği takdirde teşkilâta üye olabilirler.

Madde — 7

Bir üye devlet teşkilâta karşı olan malî vecibelerini yerine getirmediği halde, yahut sair istisnai vaziyetlerde Sağlık Asamblesi, kendisince uygun gördüğü şartlar dâhilinde, rey verme hakkına ait imtiyazlarla üye olan Devletlerin istifade ettiği hizmetleri bir müddet için kaldıracaktır. Sağlık Asamblesi oy ve hizmetlere müteallik bu imtiyazları yeniden tesis etmek hakkına sahiptir.

Madde — 8

Milletlerarası münasebetlerindeki hareketlerinin mesuliyeti kendilerine râci olmayan memleketlerle memleket zümreleri böyle bir memleket, yahut bir memleket zümresi namına bunların Milletlerarası münasebetlerdeki hareketlerinin mesuliyetini üzerine almış bulunan üye Devletin yahut başka bir makamın yapacağı talep üzerine Sağlık Asamblesi tarafından ortak üye sıfatıyla kabul edilebilir. Sağlık Asamblesindeki ortak üye temsilcilerinin sağlık sahasında teknik salâhiyeti haiz olmaları ve yerli halk arasından seçilmiş olmaları lâzımdır.

Ortak üyelerin hak ve vecibelerinin mahiyet ve şumulü Sağlık Asamblesince tâyin edilecektir.

Bölüm : IV

Organlar

Madde — 9

Teşkilâtın işlemesi :

- (a) Dünya Sağlık Asamblesi (Aşağıda yalnız Sağlık Asamblesi olarak zikredilecektir);
- (b) İcra Konseyi (Aşağıda yalnız Konsey olarak zikredilecektir);
- (c) Kâtiplik, tarafından temin edilir.

Bölüm : V

Dünya Sağlık Asamblesi

Madde — 10

Sağlık Asamblesi üye Devletleri temsil eden delegelerden tereküp eder.

Madde — 11

Her üye Devlet, içlerinden biri delegasyon reisi olarak tâyin edilmiş bulunan en çok üç delege tarafından temsil edilir. Bu delegelerin sağlık sahasında teknik salâhiyetiyle en çok tanınmış kimseler arasından seçilmiş bulunması ve tercihan üye Devletin millî sağlık idaresini temsil etmesi lâzımdır.

Madde — 12

Delegelere, delege vekilleriyle müşavirlerin refakat etmesi caizdir.

Madde — 13

Sağlık Asamblesi her yıl âdi bir içtimâ halinde toplandığı gibi, lüzum ve ihtiyacın icabına göre olağanüstü içtimalar da yapabilir. Olağanüstü içtimaa dâvet Konseyin, yahut üye Devletlerin çokluğunun talebi üzerine yapılır.

Madde — 14

Sağlık Asamblesi her yıllık içtimâ arasında gelecek yıllık içtimanın yapılacağı memleketi, yahut bölgeyi seçer, Konsey sonradan bunun hangi şehirde yapılacağını tâyin eder. Konsey her olağanüstü içtimanın yapılacağı şehri tâyin eder.

Madde — 15

Konsey Birleşmiş Milletler Umumi Kâtibinin fikrini aldıktan sonra her yıllık içtimâ ile her olağanüstü içtimanın tarihini tesbit eder.

Madde — 16

Sağlık Asamblesi her yıllık içtimanın başında başkanı ile sair divan üyelerini seçer. Bunların vazifesi haleflerinin seçilmesine kadar devam eder.

Madde — 17

Sağlık Asamblesi dahilî tüzüğünü kendisi tanzim ve kabul eder.

Madde — 18

Sağlık Asamblesinin vazifeleri şunlardır :

- (a) Teşkilâtın tarzı hareketini tesbitetmek;
- (b) Konseye bir üye tâyinine davet edilecek Devletleri seçmek;
- (c) Umum müdürü tâyin etmek;
- (d) Konseyle Umum Müdürün raporlarını ve çalışmalarını tetkik ve tasvibetmek, bazı tedbirlerle, bazı tetkik ve araştırmaların, bazı raporlar tanziminin, lüzumlu gördüğü meseleler hakkında Konseye talimat vermek;
- (e) Teşkilâtın çalışmaları bakımından lüzumu olan komisyonları teşkil etmek;
- (f) Teşkilâtın malî bakımdan tarzı hareketini murakabe etmek, bütçesini tetkik ve kabul etmek;
- (g) Sağlık asamblesinin lüzumlu göreceği her türlü sağlık meseleleri hakkında üye Devletlerle Milletlerarası teşkilâtların, Hükümet teşkillerinin, yahut Hükümetle alâkası olmayan teşkillerin dikkatlerini celbetmek üzere Konseye ve Umum Müdüre talimat vermek;
- (h) Teşkilâtın mesuliyeti ile alâkalı mesuliyetler deruhde eden Milletlerarası, yahut millî Hükümetle alâkalı veya alâkasız her teşkili, o hakkı olmaksızın Sağlık Asamblesi tarafından tesbit edilen şartlar dâhilinde Asamblesinin içtimalarına, yahut idaresi altında olarak toplanan komisyon-

larla konferanslara iştirak edecek temsilciler tâyinine dâvet etmek;

(i) Umumi Asambleden, ekonomik ve sosyal konseyden Birleşmiş Milletler Emniyet, yahut Vesayet Konseyinden gelen sağlığa mütaallik tavsiyeleri tetkik etmek ve bu tavsiyelerin icrası yolunda teşkilât tarafından alınmış olan tedbirleri bunlara raporla bildirmek;

(j) Teşkilât ile Birleşik Milletler arasında vukua gelen her itilâfın hükümleri mucibince ekonomik ve sosyal Konseye rapor vermek;

(k) Teşkilâtın personelinden istifade suretiyle, yahut bu işlere mahsus müesseseler kurarak, yahut her üye Devletin resmî yahut gayri resmî, müesseseleriyle bu Devletin, Hükümetin muvafakatı alındıktan sonra işbirliği yapmak suretiyle sağlık sahasında her türlü araştırma mesaisini teşvik, yahut idare etmek;

(l) Vücuda gelmesi temenniye lâyük görülen başka müesseseleri kurmak;

(m) Teşkilâtın maksadını tahakkuk sahasına ulaştırabilecek mahiyette sair her türlü tedbirleri almak.

Madde — 19

Sağlık asamblesi teşkilâtın salâhiyeti dâhilinde bulunan her meseleye mütaallik mukaveleler, yahut itilâflar akdine resmen salâhiyetlidir. Bu gibi mukavele, yahut itilâflar kabulü için sağlık asamblesinin üçte iki çokluğunun bulunması lâzımdır. Bu mukavele ve itilâflar her üye Devlete karşı, bu Devletin kendi Anayasası tüzüklerine göre kabul edilmesinden sonra meriyete gireceklerdir.

Madde — 20

Her üye Devlet Sağlık Asamblesi tarafından bir mukavele, yahut itilâfın kabulünden sonra 19 ay müddet içinde bu mukavele, yahut itilâfın kabulü için icabeden tedbirleri almayı taahhüt eder. Her üye Devlet alınan tedbirleri Umum Müdüre tebliğ eder, eğer bu mukavele, yahut itilâfı, tesbit edilen müddet içinde kabul etmeyecek olursa kabul etmemesinin sebebini gösterir bir beyan gönderir. Kabul halinde her üye devlet XVI nci bölüm mucibince Umum Müdüre yıllık bir rapor göndermeyi taahhüt eder.

Madde — 21

Sağlık Asamblesi aşağıdaki hususlara mütaallik tüzükleri kabule salâhiyetlidir.

(a) Her türlü sağlık, yahut karantina tedbirleri, yahut hastalıkların bir memleketten başka bir memlekete yayılmasını önlemeye mahsus başka usuller;

(b) Hastalıklar, ölüm sebepleri ve umumi iyiyen usulleri hakkındaki istılahlar;

(c) Milletlerarası çerçeveye içerisinde tatbiki mümkün teşhis usulleri hakkında standartlar;

(d) Milletlerarası piyasada bulunan biyolojik, ispençiyari, yahut benzerleri maddelerin zararsızlığı, sâtiyeti ve tesiri ile alâkalı esas tüzükler;

(e) Milletlerarası piyasada bulunan biyolojik, ispençiyari ve benzeri maddelerin ilân ve bildirilmesi ile alâkalı şartlar.

Madde — 22

21 nci maddenin tatbiki için kabul edilen tüzükler, bunların Sağlık Asamblesi tarafından kabul edilmesi kendilerine usulü dairesinde tebliğ edildikten sonra bütün üye devletler için meriyet mevkiine girer. Tebliğde, bildirilen müddetler içerisinde Umum Müdüre bu tüzükleri reddettiklerini, yahut bu hususta ihtirazi kayıtlar dermeyen ettiklerini bildiren üye devletler bundan müstesnadır.

Madde — 23

Sağlık Asamblesi teşkilâtın salâhiyeti dâhilinde bulunan her mesele ile alâkalı hususlarda üye devletlere tavsiyelerde bulunmağa yetkilidir.

Bölüm : VI

İcra Konseyi

Madde — 24

Konsey 18 üye devlet tarafından tâyin edilen 18 kişiden mürekkeptir. Sağlık Asamblesi coğrafya bakımından âdilâne bir dağıtma usulünü gözönünde bulundurarak konseye bir delege tâyinine dâvet edilecek devletleri seçer. Bu devletlerden herbirisi teknik bakımından sağlık sahasında ehliyetli bir kimse gönderir, bu kimseye vekiller, yahut müşavirler refakat edebilir.

Madde — 25

Üyeler üç yıl için seçilir, yeniden seçilmeleri caizdir; bununla beraber Sağlık Asamblesinin birinci içtimaı esasında intihap edilen üyeler hakkında bunlardan altısı için haiz oldukları vekâlet müddeti bir yıl, öteki altısı için vekâlet müddeti iki yıldır, bunları kura çekmek usulüyle ayrılırlar.

Madde — 26

Konsey her yıl enaz iki defa toplanır ve her toplanmanın yerini tâyin eder.

Madde — 27

Konsey, reisini üyeleri arasından seçer ve hususi içtüzüğünü kendisi kabul eder.

Madde — 28

Konseyin vazifeleri şunlardır :

- (a) Sağlık Asamblesinin kararlarını ve talimatlarını tatbik etmek;
- (b) Sağlık Asamblesinin icra organı olarak hareket etmek;
- (c) Sağlık Asamblesi tarafından kendisine verilen başka her türlü vazifeleri yapmak;
- (d) Sağlık Asamblesinin kendisine tevdi ettiği meselelerle mukaveleler, itilâflar ve tüzükler mucibince teşkilâta tevdi edilmiş olan meseleler hakkında Asambleye fikirlerini bildirmek;
- (e) Sağlık Asamblesine doğrudan doğruya fikirler vermek, yahut teklifler yapmak,
- (f) Sağlık Asamblesinin içtimalarının gündemlerini hazırlamak;
- (g) Sağlık Asamblesine tetkik ve tasvip edilmek üzere muayyen bir devreye şâmil bir umumi çalışma programı arz etmek;
- (h) Salâhiyeti dahilinde bulunan bütün meseleleri tetkik etmek;
- (i) Teşkilâtın vazifeleri ve malî membaları dahilinde derakap hareketi icabettiren hâdiseler vukuunda her türlü acele tedbirleri almak.

Konsey bilhassa epidemilerle savaşmak için icabeden çarelere başvurmak; bir felâektin mağdurlarına yapılacak sağlık yardımlarının tahakkuk ettirilmesine yardım etmek ve müstaceliyeti hakkında herhangi bir Devlet, yahut Umum Müdür tarafından dikkati çekilen tetkikler yahut araştırmalar yapmak için Umum Müdüre salâhiyet verebilir.

Madde — 29

Konsey bütün Sağlık Asamblesi adına işbu organizma tarafından kendisine tevdi edilen salâhiyetleri istimal eder.

Bölüm : VII

Kâtiplik

Madde — 30

Kâtiplik, Umum Müdürle teşkilâta lâzım olan teknik ve idare personelini ihtiva eder.

Madde — 31

Umum Müdür, Konseyin inhası üzerine ve Sağlık Asamblesinin tesbit edebileceği şartlara uyarak Sağlık Asamblesi tarafından tâyin edilir. Umum Müdür, Konseyin idaresi altında bulunup teşkilâtın en yüksek teknik ve icra memurudur.

Madde — 32

Umum Müdür hukukan Sağlık Asamblesinin, Konseyin, Teşkilâtın bütün komisyonlarıyla komitelerin, bir de Asamblenin toplanacağı konferansların kâtibidir. Umum Müdür bu vazifeleri ve kâlet suretiyle başka birine tevdi edebilir.

Madde — 33

Umum Müdür yahut temsilcisi, üye Devletlerle yapılan bir itilâf mucibince kabul edilmiş olup vazifelerinin icrası için muhtelif bakanlık daireleriyle, bilhassa bunların sağlık idareleri ve millî, hükümete mensup yahut hükümetle alâkasız sağlık teşkilleriyle doğrudan doğruya münasebete girmesine müsaade eden bir usulü tatbik edebilir. Aynı zamanda faaliyetleri teşkilât salâhiyetleri dahilinde bulunan milletlerarası teşkillere doğrudan doğruya münasebete girişebilir. Umum Müdür bölge bürolarına kendi faaliyet bölgelerini alâkalandıran bütün meseleler hakkında malûmat vermekle mükelleftir.

Madde — 34

Umum Müdür her yıl malî raporlarla teşkilâtın bütçe tahminlerini hazırlayıp konseye arz etmekle mükelleftir.

Madde — 35

Umum Müdür Sağlık Asamblesi tarafından tesbit edilmiş olan personel tüzüğü gereğince kâtipliğin personelini tâyin eder. Memurlar intihabında en çok mülâhazaya alınması lâzımgelen mesele kâtipliğin nüfuzunu, masuniyetini ve milletlerarası temsil vasfının en âzami derecesinde temin edilmiş bulunmasıdır. Aynı suretle personelin mümkün olduğu kadar geniş bir coğrafya sahasından intihabındaki ehemmiyet de gözönünde bulundurulacaktır.

Madde — 36

Teşkilât personelinin hizmet şartları mümkün olduğu kadar Birleşmiş Milletlerin başka teşkilatlarınıninkine uygun olacaktır.

Madde — 37

Umum Müdür ile personel vazifelerinin icrasında hiçbir Hükümetten yahut teşkilâtı yabancı olan hiçbir makamdan talimat istiyemeyecekleri gibi kabul de edemeyeceklerdir. Bunlar Milletlerarası memur durumlarını ihlâl edecek her türlü hareketten kaçınacaklardır. Diğer taraftan teşkilâta dâhil her üye Devlet Umum Müdürle personelin münhasıran Milletlerarası olan sıfatlarını riayet etmeyi ve bunlara tesir yapmaya çalışmamayı taahhüt eder.

Bölüm : VIII*Komisyonlar***Madde — 38**

Konsey, Sağlık Komisyonunun kurulmasını emredeceği komisyonları kuracağı gibi, kendi teşebbüsü ile, yahut Umum Müdürün teklifi üzerine teşkilâta ait maksatlar için lüzumlu görülen sair komisyonları da kurabilir.

Madde — 39

Konsey zaman zaman, ve herhalde yılda bir defa her komisyonun idame ettirilmesi lâzımgelip gelmiyeceğini tetkik eder.

Madde — 40

Konsey diğer teşkillere birleşik, yahut karışık komisyonlar kurabileceği, yahut teşkilâtı bunlara iştirâk ettirebileceği gibi başka organizmalar tarafından kurulmuş olan komisyonlarda teşkilâtın temsil edilmesini sağlayabilir.

Bölüm : IX*Konferanslar***Madde — 41**

Sağlık Asamblesi, yahut konsey, teşkilâtın salâhiyeti dâhilinde bulunan herhangi bir meseleyi tetkik etmek üzere mahallî, umumi, teknik, yahut sair bir hususi mahiyette konferanslar toplayabileceği gibi bu konferanslarda Milletlerarası teşkilâtın ve alâkalı Hükümetlerin muvafakatiyle ister Hükümete mensup olsun, ister olmasın millî teşkilâtın temsil edilmesini temin edebilir. Bu temsilin ne tarzda yapılacağı Sağlık Asamblesi, yahut Konsey tarafından tesbit olunur.

Madde — 42

Konsey, teşkilât ile alâkası bulunduğu konferanslarda teşkilâtı temsil ettirmek için teşebbüsler yapar.

Bölüm : X*Merkez***Madde — 43**

Teşkilâtın merkezinin bulunacağı yer Birleşik Milletlerin fikirleri alındıktan sonra Sağlık Asamblesi tarafından tâyin edilecektir.

Bölüm : XI*Bölge teşkilleri***Madde — 44**

(a) Sağlık Asamblesi zaman zaman bir bölge teşkilâtının kurulması gerekli olan coğrafi bölgeleri tâyin eder.

(b) Sağlık Asamblesi bu suretle tâyin edilmiş olan her bölgedeki üye Devletlerin çokluğunun muvafakatı ile bu bölgenin hususi ihtiyaçlarını karşılayacak bir bölge teşkili meydana getirebilir Her bölgede bir bölge teşkilinden daha fazlası bu' amaz.

Madde — 45

Bölge teşkillerinin her birisi işbu anayasa mucibince teşkilâtın ayrılmaz bir parçası olacaktır

Madde — 46

Bölge teşkillerinin her birinde bir bölge komitesi ile bir de bölge bürosu bulunur.

Madde — 47

Bölge komiteleri mevzuubahs bölgedeki üye Devletlerle ortak üyelerin temsilcilerinden teşekkül eder. Bir bölgede kendi Milletlerarası hareket tarzlarının mesuliyetine sahip olmayan ve ortak üye bulunmayan memleketler, yahut memleket grupları için bu bölge komitelerinde temsil edilmek ve bunlara iştirâk etmek hakkı tanınmıştır. Bu memleketlerin, yahut memleket gruplarının bölge komiteleri karşısındaki hak ve vecibelerinin mahiyet ve şumulü bu memleketlerin Milletlerarası münasebetlerdeki hareketlerinin mesuliyetini üzerine almış olan üye Devlet yahut başka bir makam ile birlikte bölgedeki üye Devletlerle istişare edildikten sonra Sağlık Asamblesi tarafından tesbit edilir.

Madde — 48

Bölge komiteleri her lüzum oldukça toplanırlar ve her toplanmanın yerini tâyin ederler.

Madde — 49

Bölge komiteleri kendi tüzüklerini tanzim ve kabul ederler.

Madde — 50

Bölge komitelerinin vazifeleri şunlardır .

- (a) Munhasıran bölgeye ait meselelerle alâkalı direktifleri hazırlamak ;
- (b) Bölge bürosuna teknik konferanslar toplanmasını ve bölge komitesinin fikrinde bölgede teşkilât tarafından takip edilen maksada ulaştırabilecek sağlık meseleleri hakkında çalışmalar, yahut munzam araştırmalar yapılmasını teklif etmek ;
- (d) Birleşmiş Milletlerin kendi bölge komiteleriyle, diğer bu işlerle uğraşan tesislerin komiteleriyle ve teşkilâtle müşterek alâkaları bulunan bölge Milletlerarası sair teşkilâtle işbirliği yapmak ;
- (e) Umum Müdür vasıtasıyla bölge hudutlarını aşan ehemmiyette Milletlerarası sağlık meseleleri hakkında teşkilâta fikirlerini bildirmek ;
- (f) Bir bölgeye teşkilâtın merkez bütçesinden ayrılan hisse bölge işlerinin yapılmasına yetişmiyecek olduğu takdirde bu bölgelerin Hükümetleri tarafından munzam bölge ödenekleri verilmesini tavsiye etmek ;
- (g) Sağlık Asamblesi, konsey, yahut umum müdür tarafından bölge komitesine tevdi edilebilecek sair vazifeler.

Madde — 51

Teşkilât Umum Müdürünün umumî idaresi altında bulunan bölge bürosu, bölge komitesinin idare organıdır. Büro bundan fazla olarak bölge hudutları içerisinde Sağlık Asamblesi ve Konseyi tarafından verilmiş olan kararları yapmakla mükelleftir.

Madde — 52

Bölge Bürosu Şefi bölge komitesiyle uzlaşarak Konsey tarafından tâyin edilmiş olan Bölge Müdürüdür.

Madde — 53

Bölge Bürosunun personeli Umum Müdürle arasında uzlaşma suretiyle tesbit edilecek tüzükler mucibince tâyin olunur.

Madde — 54

Pan - Amerikan Sağlık Bürosiyle, Pan - Amerikan Sağlık konferansları tarafından temsil edilen Pan - Amerikan Sağlık Teşkilâtıyla işbu Anayasanın imzasından evvel mevcut bulunan Hükümetlerarası Sağlık Bölge Teşkilâtı, matlup zamanda teşkilâta ithal edilecektir. Bu ithal keyfiyeti alâkalı teşkillerin gösterecekleri salâhiyetli makamların karşılıklı muvafakatlerine dayanan müşterek bir hareket halinde imkân olur olmaz yapılacaktır.

Bölüm : XII

Bütçe ve giderler

Madde — 55

Umum Müdür teşkilâtın yıllık bütçe tahminlerini hazırlayıp Konseye arzeder, Konsey bu bütçe tahminlerini tetkik ettikten sonra lüzumlu gördüğü tavsiyelerle birlikte Sağlık Asamblesine tevdi eder.

Madde — 56

Teşkilât ve Birleşmiş Milletler arasında böyle bir Anlaşma tahtında, Sağlık Asamblesi bütçe tahminlerini tetkik ve tasvip eyler ve tesbit edeceği bareme göre üye Devletler arasında masrafları taksim eder.

Madde — 57

Sağlık Asamblesi, yahut Sağlık Asamblesi namına hareket eden Konsey, Sağlık Asamblesi, yahut Konseyce kabul edilebilir telâkki edilen ve teşkilâtın maksat ve hareketi çerçevesi içerisine giren hibe ve vasiyetle bırakılmış malları kabul ve idare edilebilirler.

Madde — 58

Müstacel halleri ve gayrimelhuz hâdiseleri karşılayabilmek üzere Konseyin dilediği gibi tasarruf edebileceği hususi bir tahsisat ayrılır.

Bölüm : XIII

Oy

Madde — 59

Her üye Devletin Sağlık Asamblesinde bir oy hakkı vardır.

Madde — 60

(a) Sağlık Asamblesinin mühim meseleler hakkında alacağı kararlar, hazır bulunup oy kullanan üye Devletlerin üçte iki çokluğu ile alınır.

Bu meseleler şunlardır: Mukavele, yahut itilâfların kabulü, işbu Anayasanın 69, 70 ve 72 nci maddelerinin uygulanması yoluyla teşkilâtı Birleşmiş Milletlere, Hükümetlerarası teşkiller ve müesseselere bağlayan itilâfların tasdikı, işbu Anayasanın tadilleri.

(b) Üçte iki çoklukla karar verilmesi icabeden munzam meseleler zümrelerinin tesbiti de dâhil olmak üzere, başka meseleler hakkındaki kararlar hazır bulunup oy veren üye Devletlerin saltçokluğu ile alınır.

(c) Konseyde ve teşkilâtın komitelerinde yukarıdaki meselelere benzer meseleler hakkındaki işi işbu maddenin (a) ve (b) paragraflarındaki hükümlere göre yapılır.

Bölüm : XIV

Devletler tarafından tevdi edilen raporlar

Madde — 61

Her üye devlet ahalinin sağlığını iyileştirmek yolunda alınan tedbirlerle elde edilen ilerlemeleri her yıl bir raporla bildirir.

Madde — 62

Her üye devlet teşkilâtının kendisine yaptığı tavsiyelerle, mukaveleler, itilâflar ve tüzüklerin tatbiki yolunda alınan tedbirlere dair yıllık bir rapor tanzim eder.

Madde — 63

Her üye devlet sağlığa mütaallik olup neşrettiği mühim kanun, tüzük, resmi raporlar ve istatistikleri müstacel olarak teşkilâta bildirir.

Madde — 64

Her üye devlet sağlık asamblesi tarafından tâyin edilecek usullere göre istatistik ve epidemiyolojik raporlarını tevdi eder.

Madde — 65

Konseyin istemesi üzerine her üye devlet imkân nispetinde sağlığa mütaallik bütün munzam malûmatı bildirmeğe mecburdur.

Bölüm : XV

Kanunî yetki, imtiyazlar ve muafiyetler

Madde — 66

Teşkilât, her üye devletin arazisi üzerinde maksadına ulaşmak ve vazifelerini görebilmek için lâzım olan kanunî yetkiden faydalanacaktır.

Madde — 67

(a) Teşkilât, her üye devlet arazisi üzerinde maksadına ulaşmak ve vazifeleri yapmak için lâzım

olan imtiyazlara ve muafiyetlere sahip olacaktır.

(b) Üye devletlerin temsilcileri, Konseyde bulunmak üzere tâyin edilmiş olan kimselerle teşkilâtın teknik ve idare personeli dahi teşkilâtle alâkadar vazifelerin serbestçe yapılması için lâzım olan imtiyazlara ve muafiyetlere sahip olacaklardır.

Madde — 68

Bu kanunî yetki imtiyazlar ve muafiyetler teşkilâtın Birleşmiş Milletler Umumi Kâtibiyle mutabık olarak hazırlıyacağı bir itilâfnamede tâyin edilecek ve bu itilâfname üye devletler arasında akdedilecektir.

Bölüm : XVI

Başka teşkillere münasebetler

Madde — 69

Teşkilât, Birleşmiş Milletler Charte'nin 57 nci maddesinde derpiş edilmiş bulunan mütahassıs müesseselerden biri olarak Birleşmiş Milletlere bağlıdır. Teşkilâtın Birleşmiş Milletlerle münasebelerini tesbit eden itilâf, yahut itilâfların Sağlık Asamblesinin üçte iki çokluğu ile tasdik edilmesi lâzımdır.

Madde — 70

Teşkilât, lüzumlu görülen hükümetlerarası başka teşkillere fiili münasebetler ve sıkı bir işbirliği tesis edecektir. Bu teşkillere aktedilmiş olan her resmî itilâfın Sağlık Asamblesinin üçte iki çokluğu ile tasdik edilmesi lâzımdır.

Madde — 71

Teşkilât, salâhiyetleri arasında bulunan meselelerde milletlerarası ve hükümetle alâkası olmayan teşkillere itilâf ve işbirliği yapmak için münasip çarelere tevessül edebileceği gibi, aynı şeyleri alâkalı hükümetin tasvibiyle millî hükümete ait, yahut hükümetdışı teşkillere de yapabilir.

Madde — 72

Sağlık Asamblesinin üçte ikisinin tasvibi kavdiyle, teşkilât, maksat ve faaliyetleri teşkilâtın salâhiyeti sahasında bulunan ve işbu teşkilâtın Milletlerarası bir itilâf, yahut iki tarafca kabul edilecek mahiyette olup alâkalı teşkillerin salâhiyetli makamları arasında yapılmış olan uyuşmalar gereğince işbu teşkilâtın deruhde etmesi lâzımgelen vazifeleri, malî kaynakları ve vecibeleri başka milletlerarası teşkil ve tesislerin elinden kendi üzerine alabilir.

Bölüm : XVII

Değiştireler

Madde — 73

İşbu anayasa hakkında teklif edilecek değişikçe metinleri, bunların Sağlık Asamblesince tetkikından enaz altı ay önce Umum Müdür tarafından üye devletlere tebliğ edilecektir.

Değiştireler Sağlık Asamblesinin üçte ikisi tarafından tasdik ve üye devletlerin kendi anayasa tüzüklerine göre tasvibinden sonra bütün üye devletler hakkında yürürlüğe girecektir,

Bölüm : XVIII

Yorumlama

Madde — 74

İşbu anayasanın İngilizce, Çince, İspanyolca, Fransızca, bir de Rusça metinleri müsavî olarak resmî telâkki edilir.

Madde — 75

Müzakere yoluyla, yahut Sağlık Asamblesince halledilmemiş olan ve işbu anayasanın yorumlanması, yahut tatbiki ile alâkalı her mesele yahut itilâf, alâkalı taraflar başka bir tesviye usulünü kabul etmedikçe taraflarca Milletlerarası Adalet Divanının Satüsü gereğince işbu Divana tevdi edilecektir.

Madde — 76

Birleşmiş Milletler Umumi Asamblesinin müsaadesiyle, yahut teşkilât ile Birleşmiş Milletler arasında yapılmış olan her türlü itilâftan tahassül eden salâhiyetle, teşkilât Milletlerarası Adalet Divanından teşkilâtın salâhiyeti dâhiline giren her türlü hukuk meseleleri hakkında bir danışma reyi istiyebilir.

Madde — 77

Umum Müdür her danışma reyi talebi ile alâkalı meselelerde divan huzurunda teşkilâtı temsil edebilir. Umum Müdür mesele hakkında bildirilmiş olan muhtelif görüşlere ait delillerin bildirilmesi için lâzımgelen teşebbüsler de dâhil olduğu halde meseleyi divana tevdi etmek için lâzımgelen bütün teşebbüsleri yapacaktır.

Bölüm : XIX

Yürürlüğe girme

Madde — 78

Üçüncü bölümdeki hükümler mahfuz kalmak kaydıyla, işbu Anayasa bütün Devletlerin inzasına, yahut kabulüne açık bulundurulacaktır.

Madde — 79

- (a) Devletler işbu Anayasaya aşağıdaki şekillerde taraf olabilirler;
- (i) Tasdik kaydı olmaksızın imza;
  - (ii) Kabulün takip etmesi şartıyla tasdik kaydıyla imza;
  - (iii) Kayıtsız, şartsız kabul;
- (b) Resmî bir vesikanın Birleşmiş Milletler Umumi Kâtibine tevdi suretiyle kabul fiilî mahiyet iktisap eder.

Madde — 80

İşbu Anayasa 79 ncu madde hükümlerine göre Birleşmiş Milletler üye Devletlerinden 26 sının Anayasaya Taraf teşkil etmeleriyle Yürürlüğe girer,

Madde — 81

Birleşmiş Milletler Charte'nın 102 nci maddesi gereğince Birleşmiş Milletler Umumi Kâtibi işbu Anayasayı bir Devlet tarafından tasdik kaydı olmaksızın imzası, yahut ilk kabul vesikasının tevdiinde tescil edecektir.

Madde — 82

Birleşmiş Milletler Umumi Kâtibi işbu Anayasaya taraf teşkil eden devletleri, yürürlüğe girme tarihinden haberdar edecektir. Aynı zamanda başka devletlerin de işbu Anayasaya taraf teşkil ettikleri tarihleri de bildirilecektir.

Teyidililmakal aşağıda imzaları bulunup bu hususta usulüne göre salâhiyetli olan temsilciler işbu anayasayı imza ederler.

New - York Şehrinde işbu 1946 Temmuzunun 22 nei günü İngilizce, Çince, İspanyolca, Fransızca, bir de Rusça olarak yazılan ve her metni aynı derecede resmî telâkki edilen bir tek asli nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Asıl nüshaları Birleşmiş Milletler Evrak Hazinesine konulacaktır. Birleşmiş Milletler Umumi Kâtibi Konferansta temsil edilmiş bulunan Hükümetlerden herbirine asıllarına mutabakatları tasdik edilmiş birer suret verecektir.

Suudî Arabistan	Dr. Yahya Nasri Dr. Mithat Cheikh-Al-Ardh	Onanmak kaydıyle
Arjantina	Alberto Zwanck	Ad referendum
Avustralya	A. H. Tange	Avustralya Hükümetinin kabulü ve tasvibi kaydı altında
Belçika	Dr. M. de Laet	Onanması kaydıyle
Bolivya	Luis V. Sotelo	Ad referendum
Brezilya	Geraldo H. de Paula Souza	Ad referendum
Kanada	Brooke Claxton Brock Chisholm	Tasvibi kaydıyle [*]
Şili	Julio Bustos	Anayasa organlarının onanması kaydıyle
Çin	Shen J. K. L. Chin Yuan Szeming Sze	
Kolombiya	Carlos Uribe Aguirre	Ad referendum
Kostarika	Jaime Benavides	»
Küba	Dr. Pedro Nogueira Victor Santamarina	»
Danimarka	J. Oerskov	»
Ekuator	R. Nevarez Vasquez	»
Mısır	Dr. A. T. Choucha Taha Elsayed Nasr Bey M. S. Abaza	Onanması kaydıyle
Birleşik Amerika Devletleri	Thomas Parran Martha M. Elkot Frank G. Boudreau	Tasvibi kaydıyle

[*] 21 Ağustos 1946 tarihinde Kanada'nın kabulüne ait resmî vesikanın 29 Ağustos 1946 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine tevdi edildiği anlaşılmıştır.

Habeşistan	G. Tesemma	Onanması kaydıyle
Fransa	J. Parisot	Ad referendum
Yunanistan	Dr. Phokion Kopanaris	»
Guatemalâ	G. Moran	»
	J. A. Munoz	
Haiti	Rulx Léon	»
Honduras	Juan Manuel Fiallos	»
Hindistan	C. K. Lakshmanan	Onanması kaydıyle
	C. Mani	Bu imzalar Devletleri ile mü- nasebetlerinde Kırallık imti- yazlarının tatbiki hususunda Hükümdar Mümessiliyle muta- bakat halinde konulmuştur. İran Parlamentosu tarafından onanması kaydıyle. (Meclis).
İran	Ghasseme Ghani	Ad referendum
Irak	H. Hafezi	
	S. Al-Zahawi	
Lübnan	Dr. İhsan Doğramacı	
	Georges Hâkim	»
	Dr. A. Makhouf	
Liberya	Joseph Nagbe Togba	»
	John B. West	
Lüksemburg	Dr. M. de Last	Onanması kaydıyle
Meksika	Mondragon	Ad referendum
Nikaragua	S. Sevilla-Sacasa	»
Norveç	Hans Th. Sandberg	»
Yeni - Zelânda	T. R. Ritchie	»
Panama	J. J. Vallarino	»
Paraguay	Angel R. Gines	»
Hollanda	C. Van den Berg	»
	C. Banning	
	W. A. Timmerman	
Peru	Carlos Enrique Paz Soldan	Ad referendum
	A. Toranzo	
Polonya	Edvard Grze gorzevski	»
Büyük Britanya ve Kuzey İr- lânda Birleşik Krallığı	Melville D. Mackenzie	
Domniken Cümhuriyeti	G. E. Yates	
Filipin Cümhuriyeti	Dr. L. F. Thomen	Ad referendum
	H. Lara	»
	Walfrido de Leon	
Beyaz Rusya Sosyalist Sovyet Cümhuriyeti	N. Evstafiev	Hükümeti tarafın onanması kaydıyle
Ukranya Sosyalist Sovyet Cüm- huriyeti	L. I. Medved	Ukranya Sosyalist Sivyet Cüm- huriyeti Yüksek Konseyinin onanması kaydıyle
	I. I. Kaltehenko	Ad referendum
Salvador	Aristides Moll	Onanması kaydıyle
Suriye	Dr. C. Trefi	Ad referendum
Çekoslovakya	Dr. Josef Cancik	Onanması kaydıyle
Türkiye	Z. N. Barker	Hükümetimin tasvibi tahtın- da imza ediyorum.

Güney Afrika Birliği	H. S. Gear	Ad referendum
Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri Birliği	F. G. Krotkov	Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri Birliği Yüksek Konseyi Başkanınca onanması kaydıyla Ad referendum
Uruguay	José A. Mora	
	R. Rivero	
	Carlos M. Barberousse	
Venezüella	A. Arreaza Guzman	»
Yugoslavya	Dr. A. Stempar	Onanması kaydıyla
Afganistan	. . . . .	
Arnavutluk	T. Jakova	Sakinca kaydı
Avusturya	Dr. Marius Kaiser	»
Bulgaristan	Dr. D. P. Orahovatz	Onanması kaydıyla
İrlanda	John D. Mac Cormack	Kabulü kaydıyla
Finlândiya	Osmo Turpeinen	Ad referendum
Macaristan		
İzlanda		
İtalya	Giovanni Alberto Canaperia	Onanması kaydıyla
Portekiz	Francisco C. Cambournac	»
Romanya		
Siyam	Bunliang Temthai	Tasvibi kaydıyla
İsveç		
İsviçre	Dr. J. Eugster	Onanması kaydıyla
	A. Sauter	
Şarkülürdün	Dr. D. P. Tutunji	»
Yemen		

MİLLETLERARASI SAĞLIK KONFERANSINDA TEMSİL EDİLEN HÜKÜMETLER ARASINDA AKDEDİLEN ANLAŞMA

Birleşmiş Milletler teşkilâtı Ekonomik ve Sosyal Konseyi tarafından 19 Haziran 1946 da davet edilen Milletlerarası Sağlık Konferansında temsil edilen hükümetler,

Dünya Sağlık Teşkilâtı adını alacak olan bir milletlerarası teşkilât kurmağa karar verdikleri,

Bu gün Dünya Sağlık Teşkilâtı Anayasası'nın metnini kabul ettikleri ve Anayasa'nın yürürlüğe girmesine ve Anayasada derpiş edilen şekilde bir Dünya Sağlık Teşkilâtı kurulmasına intizaren, bir geçici komisyon kurmağa karar verdikleri cihetle

Aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır:

1. — İşbu itilafnâme ile aşağıdaki devletler tarafından tâyin edilecek 18 üyeden tereküp etmek üzere Dünya Sağlık Teşkilâtının geçici komisyonu kurulmuştur:

Avustralya, Brezilya, Kanada, Çin Mısır, Amerika, Birleşik Devletleri, Fransa, Hindistan, Liberya, Meksika, Norveç, Hollânda, Peru, Birleşik Kırallık, Ukrayna Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti, Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri Birliği, Venezüellâ, Yugoslavya, bu devletlerden her biri işbu Vekâlet Komisyonunda bulunmak üzere sağlık meselelerinde teknik bakımdan ehliyetli bir zat tâyin edecek ve bu zata vekiller ve müşavirler refakat edebilecektir.

2. — Geçici Komisyonun vazifeleri şunlardır:

a) Mümkün olur olmaz ve Teşkilât Anayasasının yürürlüğe girmesinden en geç altı ay sonra Dünya Sağlık Asamblesini birinci içtimaa dâvet etmekte;

b) Dünya Sağlık Asamblesinin birinci toplantısından enaz altı ay önce hazırlanmış olacağı bu içtimaa ait geçici gündemle bu hususa mütaallik lüzumlu vesika ve tasviyeleri ve bilhassa :

(I) Birinci yıl için iş programına ve teşkilât bütçesine ait teklifleri;

(II) Teşkilât merkezinin nerede kurulacağına dair olan tetkikleri;

(III) Anayasanın XI nci bölümünde zikredilen bölge teşkilâtının kurulması için intihap edilecek coğrafya bölgelerine dair olup alâkah Devletlerin noktai nazarlarını gözönünde bulunduran tetkikleri, ve

(IV) Umumi Asamble tarafından tasvip edilmek üzere bir malî tüzük ve personel statüsü tasarısını hazırlamak.

Bu paragraftaki hükümlerin icrası için Milletlerarası Sağlık Konferansının müzakerelerine hususi bir dikkat atfetmek lâzımdır.

c) Birleşmiş Milletler Charte'm 57 nci maddesiyle Anayasanın 69 ncü maddesinde derpis edilmiş olduğu gibi bir yahut birkaç itilâfname hazırlamak üzere Birleşmiş Milletler teşkilâtiyle müzakerelere girişmek. Bu itilâfnamede, yahut bu itilâfnemelerde :

(I) İki teşkilât arasında müşterek maksatlarının takibi için fiilî bir işbirliği derpis edilmesi,

(II) Charte'm 58 nc maddesi mucibince teşkilâtın tarzı hareketi ve faaliyetiyle sair müte-hassis tesislerin hareket ve faaliyetleri arasında düzenlik bulunmasının kolaylaştırılması; ve

(III) Aynı zamanda, teşkilâtın, Anayasada tarif edildiği şekilde salâhiyeti sahasındaki muhtariyetinin tanınması lâzımgelecektir.

d) Bu güne kadar Birleşmiş Milletler teşkilâtına tevdi edilmiş olan Milletler Cemiyeti ijyen teşkilâtının vazifelerini, faaliyetlerini ve mallarını geçici komisyona devretmek üzere lâzımgelen tedbirlerin hepsini almak;

e) Milletlerarası Umumi İjyen Ofisine ait olarak 22 Temmuz 1946 da imza edilmiş olan protokol hükümleri mucibince, ofisin mükellefiyet ve vazifelerinin geçici komisyona devredilmesi için lâzımgelen tedbirlerin hepsini almak 1907 tarihli Roma itilâfnamsi müddeti munkazi olunca ofisin aktif ve pasifinin Dünya sağlık teşkilâtına devrini kolaylaştırmak için lâzımgelen teşebbüslere girişmek;

f) 21 Haziran 1926 tarihli Milletlerarası Sağlık Mukavelesini tâdil eden 1944 Milletlerarası Sağlık Mukavelesini, 1944 tarihli Sağlık Mukavelesini temdit eden protokol, 12 Nisan 1933 tarihli Milletlerarası Hava seferleri Sağlık Teşkilâtı Mukavelesini tâdil eden Hava seferleri Milletlerarası Sağlık Mukavelesi ve 1944 tarihli Hava Seferleri Milletlerarası Sağlık Mukavelesini temdit eden protokol ile Birleşmiş Milletler Yardım ve Cemiyete İade İdaresine tevdi edilmiş olan mükellefiyet ve vazifelerin Geçici Komisyonca deruhde edilmesini mümkün kılacak lüzumlu tedbirlerin hepsini almak;

g) Pan Amerikan Sağlık Teşkilâtı ve mevcut bulunan hükümetlerarası başka bölge teşkilleriyle Anayasa'nın 54 ncü maddesini işletmek üzere ve Sağlık asamblesinin tasdıkı kaydıyla lâzımgelen itilâfları akdetmek;

h) Anayasa'nın 70 nci maddesinde derpis edilmiş olduğu şekilde hükümetlerarası başka teşkillerle fiilî münasebetler kurmak ve itilâflar akdetmek üzere müzakerelere girişmek;

i) Anayasa'nın 71 nci maddesi mucibince hükümetle alâkası olmayan Milletlerarası teşkilleri ve Millî teşkilleriyle münasebet meselesini tetkik etmek, ve reylerine müracaat etmeyi ve kendileriyle işbirliği edilmesini muvafık göreceği teşkilleriyle münasebete girişmesine imkân verecek geçici tedbirler almak;

j) Zaten mevcut olan Milletlerarası Sağlık mukavelelerinin gözden geçirilmesi, birleştirilmesi ve kuvvetlendirilmesi için ilk hazırlıklara başlamak;

k) Mevcut olan teşkilâtın heyeti mecmuasını tetkik etmek ve :

1. Ölüm sebepleri istatistiklerine ait Milletlerarası 1934 itilâfı mucibince kabul edilmiş olan listeler de dâhil olmak üzere « Milletlerarası Ölüm Sebepleri İstihlaları » nın on yılda bir yapılması lâzımgelen ve yakında yapılacak olan gözden geçirilmesi işine dair; ve

2. Milletlerarası hastalık sebepleri listelerinin tanzimini için lüzumlu göülecek hazırlık çalışmalarına başlamak;

1) Ekonomik ve Sosyal Komisyon ile faydalı göreceği komisyonlar ve bilhassa Uyuşturucu Maddeler Komisyonu ile fiili bir irtibat tesis etmek,

m) Hükümetlerin kendisine bildirecekleri müstacel bütün sağlık meselelerini tetkik etmek, bu hususta teknik tavsiyelede bulunmak; muavenet yapabilecek hükümetlerle teşkillerin dikkatlerini sağlığa mütaallik âcil ihtiyaçlar üzerine çekmek ve bu hükümetlerle bu teşkillerin gösterecekleri müzaheretini düzenlemek üzere lüzumlu göülenen bütün tedbirleri almak;

3. Geçici Komisyon lüzumlu gördüğü teknik komisyon kurabilir;

4. Geçici Komisyon Reisini ve Divanını seçer, içtüzük'ünü kabul eder ve çalışmasını kolaylaştırabilecek kimselerin hepsinin fikirlerini alır;

5. Geçici Komisyon, bir icra kâtibi tâyin eder. İşbu kâtip .

a) En yüksek teknik ve idare memurudur;

b) Geçici Komisyonun ve komisyonca kurulmuş bütün komitelerin bihakkin kâtibidir;

c) Alâkalı hükümetlerin muvafakat edebilecekleri usullere göre millî sağlık idareleriyle doğrudan doğruya münasebete geçer;

d) Geçici Komisyonun tâyin edeceği bütün vazifeleri ve mükellefiyetleri yapar.

6. Geçici Komisyonun vereceği salâhiyetin hudutları dahilinde icra kâtibi lüzumlu olan teknik ve icra personelini tâyin eder. Kâtip bu tâyinleri yaparken Anayasanın 35 nci maddesinde zikredilen prensipleri gözönünde bulundurur. Bundan başka Milletler Cemiyeti Sağlık Teşkilâtı, Milletlerarası Umumi İjiyen Ofisi ile Birleşmiş Milletler Yardım ve Cemiyete İade İdare Sağlık Şubesi memurları arasında alınması kaabil olanlar içinden seçilen bir personel tâyin etmenin temenniye değer olduğunu da nazara alır. Hükümetler tarafından emrine verilen memurlarla mütehasısları tâyin edebilir. Personelinin seçilmesine ve teşkilâtlandırılmasına intizaren Birleşmiş Milletler Umumi Kâtibinin kendisine yapabileceği her türlü teknik ve icra yardımını kabul edebilir.

7. Geçici Komisyon teşkil edilir edilmez ilk oturumu New York'da yapacak, ondan sonra da her lüzum görüldükçe, fakat her halde enaz dört ayda bir defa toplanacaktır. Her birleşmede Geçici Komisyon gelecek toplantısının yerini tâyin eder.

8. Geçici Komisyonun masrafları Birleşmiş Milletler tarafından verilen tahsisatla karşılanır ve Geçici Komisyon bu maksatla Birleşmiş Milletlerin salâhiyetli makamlarıyla icabeden kararları alır. Verilen tahsisat kâfi gelmediği takdirde Geçici Komisyon hükümetlerinin yapacakları avansları kabul edebilir. Bu avanslar hükümetlerin teşkilâta ait olarak yapacakları yardımlar üzerinden yapılabilir.

9. İcra Kâtibi:

a) Geçici Komisyonun kurulmasından başlayarak 31 Aralık 1946 tarihine kadar devam eden müddete ve

b) Lüzum görüldüğü takdirde muahhar devrelere ait bütçe tahminlerini hazırlamak ve Geçici Komisyon da bunları tetkik ve tasvip etmekle mükelleftir.

10. Geçici Komisyon çalışmaları hakkında hazırlayacağı raporu, birinci toplanmasını yaptığı zaman Sağlık Asamblesine tevdi eder.

11. Geçici Komisyon Sağlık Asamblesinin birinci toplanmasında vereceği bir karar mucibince lâğvedilmiş olursa o zaman Geçici Komisyonun malları ve arşivleriyle personelinin lüzumlu görülen kısmı teşkilâta devrolunur.

12. İşbu itilâf bütün imza edilenler hakkında işbu günkü tarihte yürürlüğe girer.

Teyidlenilmekal bu hususta usulen salâhiyetlendirilmiş olan aşağıdaki imza sahibi temsilciler İngilizce, Çince, İspanyolca, Fransızca bir de Rusça yapılmış olup hepsi de aynı derecede resmî mahiyette olan işbu itilâfnameyi imza ederler.

Nw - York Şehrinde 1946 Temmuzunun 22 nei günü imza edilmiştir.

Suudî Arabistan	Dr. Yahya Nasri	
	Dr. Mithat Şeyh - ül - Ardh	
Arjantin	Alberto Zwanek	
Avustralya	A. H. Tange	Avustralya Hükûmî in kabul ve tasvibi şartı ile
Belçika	Dr. M. de Laet	
Bolivya	Luis V. Sotelo	
Brezilya	Geraldo H. de Paula Souza	
Kanada	Brooke Clarton	
	Broek Chisholm	
Şili	Julio	
Çin	Shen J. K.	
	L. Chin Yuan	
	Szeming Sze	
Kolombiya	Carlos Uribe Aguirre	
Kosta Rika	Jaime Benavides	
Küba	Dr. Pedro Nogueira	Ad referendum
	Victor Santamarina	
Danimarka	J. Oesskov	»
Ekvator.	R. Navarez Vasquz	
Mısır	Dr. A. T. Chouche	
	Taha Elsayed Nasr Bey	
	M. S. Abaza	
Birleşik Amerika Devletleri	Thomas Parran	
	Martha M. Eliot	
	Frank G. Boudreau	
Habeşistan	G. Tesemma	
Fransa	J. Parisot	
Yunanistan	Dr. Phokion Kopanaris	
Guatemalâ	G. Moran	Ad referendum
	J. A. Munoz	
Hayti	Rulx Leon	
Honduras	Juan Manuel Fiallos	
Hindistan	C. K. Lakshmanan	Bu imzalar Hindistan Devletleri ile münasebetlerinde Kıtallık imtiyazlarının tatbiki hususunda Hükümdar mümesiliyle mutabakat halinde konulmuştur.
	C. Mani	
İran	Ghasseme Ghani	
	H. Hafezi	
Irak	S. Al - Zahawi	
	Dr. İhsan Dogramaci	
Lübnan	Georges Hakim	
	Dr. A. Makhlouf	
Liberya	Joseph Nagbe Togba	
	John B. West	
Lüksemburg	Dr. M. de Laet	Onanması şartıyla
Meksika	Mondragon	

Nikaragua	S. Sevilla - Sacasa	Ad referendum
Norveç	Hans Th. Sandberg	»
Yeni - Zelânda	T. R. Ritchie	»
Panama	J. J. Vallarino	»
Paraguay	Angel R. Ginés	
Holanda	C. Van den Berg	»
	C. Banning	
	W. A. Timmerman	
Peru	Carlos Enrique Paz Soldan	
	A. Toranzo	
Polonya	Edward Grzegorzewski	
Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Krallığı	Malville D. Mackenzie	
	G. E. Yates	
Dominiken Cumhuriyeti	Dr. L. F. Thomen	
Filipin Cumhuriyeti	H. Lara	
	Waltrido de Leon	
Beyaz Rusya Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti	N. Evstafiev	
Ukrayna Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti	L. İ. Medved	
	İ. İ. Kaltehenko	
Salvador	Aristides	Ad referendum
Suriye	Dr. C. Trefi	
Çekoslovakya	Dr. Josef Cancik	»
Türkiye	Z. N. Barker	
Güney Afrika Birliği	H. S. Gear	»
Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri Birliği	F. G. Klotkov	
Uruguay	José A. Mora	
	R. Rivero	
	Carlos M. Barberousse	
	A. Arreaza Guzman	
	Dr. A. Stampar	
Venezüelâ		
Yugoslavya		
Afganistan		
Arnavutluk	T. Jakova	
Avusturya	Dr. Marius Kaiser	
Bulgaristan	Dr. D. P. Orahovatz	
Eire	John D. Mac Cormack	
Finlândiya	Osme Turpeinen	
Macaristan		
Izlanda		
İtalya	Giovanni Alberto Canaperia	
Portekiz	Francisco C. Cambournae	
Romanya		
Siyam	Bunliang Tamthai	
İsveç		
İsviçre	Dr. J. Eugster	
	A. Sauter	
Şark - ül - Ürdün	Dr. D. P. Putunji	
Yemen		

MİLLETLERARASI GENEL SAĞLIK OFİSİNE DAİR PROTOKOL

Madde — 1

İşbu Protokolü imza eden Hükümetler, kendilerine ait eihetten, 9 Aralık 1907 tarihinde Romada imzalanan İtilâfnamede imza edilmiş bulunan Milletlerarası Umumi İjjiyen Ofisinin mesai ve vazifelerinin Dünya Sağlık Teşkilâtı, yahut onun Geçici Komisyonu tarafında deruhde edileceğini ve bugün mevcut olan milletlerarası vecibeler mahfuz kalmak kaydıyle buyolda icabeden tedbirleri alacaklarını kararlaştırırlar.

Madde — 2

İşbu Protokolün, tarafları bundan başka kendilerine ait eihetten, bu Protokolün yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bir numaralı lâhikanın listesinde yazılı milletlerarası itilâflar mucibince ofise tevdi edilmiş olan mesai ve vazifelerin teşkilât, yahut onun Geçici Komisyonu tarafından deruhde edileceğini kararlaştırırlar.

Madde — 3

İşbu itilâfın tarafları ofise nihayet vermeğe karar verdikleri zaman 1907 İtilâfı münfesi olacağı gibi ofis de mülga olur. Şurası mukarrerdir ki, 1907 İtilâfında taraf teşkil eden her Hükümet işbu Protokola taraf olmak suretiyle 1907 İtilâfının nihayet bulmasını kabul etmiş olur.

Madde — 4

İşbu Protokolün tarafları bundan başka, 1907 İtilâfında taraf olanların hepsinin bu İtilâfın bugünden itibaren 15 Kasım 1949 tarihine kadar nihayetlenmiş olmasına muvafakat etmemiş olmaları takdirinde bahsedilen İtilâfın 8 nci maddesi gereğince 1907 İtilâfını denose etmeleri lâzımgeleceğini kabul ederler.

Madde — 5

1907 itilâfında taraf olup işbu Protokolü imza etmiş olmıyan her hükümet Birleşmiş Milletler Umumi Kâtibine bir kabul vesikası göndererek bu Protokolü her zaman kabul edebilir. Umumi Kâtip bu iltihakı Protokolü imza yahut kabul etmiş olan bütün hükümetlere haber verir.

Madde — 6

Hükümetler aşağıdaki suretlerle işbu Protokola taraf olabilirler;

- a) Tasdik kaydı olmaksızın imza suretiyle;
- b) Bir kabulün takip edeceği tasdik kaydıyle imza suretiyle;
- c) Kayıtsız şartsız kabul suretiyle.

Kabul, Birleşmiş Milletler Umumi Kâtibine resmî bir vesikamın tevdi ile iera edilmiş olur.

Madde — 7

İşbu Protokol, 1907 itilâfında taraf teşkil eden hükümetlerden yirmisi işbu Protokola taraf olduğu zamanda, yürürlüğe girecektir.

Teyidlenilmeke alâkah Hükümetleri tarafından usulü dairesinde salâhiyetlendirilmiş olan temsilciler İngilizce, Fransızca, ve her ikisi de aynı derecede resmî mahiyeti haiz olan bir tek asli nüsha halinde tanzim edilip Birleşmiş Milletler Umumi Kâtibine tevdi edilecek olan işbu Protokolü imza etmişlerdir. İmza yahut iltihak eden hükümetlerden her birine bir de işbu Protokolün imzası tarihinde 1907 itilâfında taraf bulunan başka herhangi hükümete işbu Protokolün

resmî suretleri Birleşmiş Milletler Umumi Kâtibi tarafından verilir.

Umumi Kâtip mümkün olduğu kadar çabuk bir surette işbu Protokolü kabul etmiş olan her hükümete Protokolün yürürlüğe girdiği tarihi bildirir.

İşbu 1946 yılı 22 Temmuz günü New - York Şehrinde imza edilmiştir.

Suudî Arabistan	Dr. Yahya Nasri Dr. Médhat Cheich - Al - Ardih	
Arjantin	Alberto Zwanck	Ad referendum
Avustralya	A. H. Tange	Avustralya Hükümetinin tasvibi ve kabulü kaydıyle
Belçika	Dr. M. de Laet	Onanması kaydıyle
Bolivya	Luis V. Sotelo	
Brezilya	Geraldo H. de Paula Souza	Ad referendum
Kanada	Brooke Claxton Broek Chisholm	Tasvibi kaydıyle [*]
Şili	Julio Bustos	Ad referendum
Çin	Shen J. K. L. Chin Yuan Szeming Sze	
Kolombiya	Carlos Uribe Aguirre	
Kostarika	Jaime Benavides	
Küba	Dr. Pedro Nogueira Victor Santamarina	Ad referendum
Danimarka	J. Oerskov	»
Ekuator	R. Nevarez Vasquez	»
Mısır	Dr. A. T. Choucha Taha Elsayed Nasr Bey M. S. Abaza	Onanması kaydıyle
Birleşik Amerika Devletleri	Thomas Parran Martha M. Eliot Frank G. Boudreau	Tasvibi kaydıyle
Habeşistan	G. Tesemma	Onanması kaydıyle
Fransa	J. Parisot	Ad referendum
Yunanistan	Dr. Phokion Kopanaris	»
Guatemalâ	G. Moran J. A. Munoz	»
Haiti	Rulx Léon	»
Honduras	Juan Manuel Fiallos	»
Hindistan	C. K. Lakshmanan C. Mani	Onanması kaydıyle
İran	(Ghasseme Ghani H. Hafezi	Bu imzalar Devletleri ile münasebetlerinde Kırallık imtiyazlarının tatbiki hususunda Hükümdar Mümessiliyle mutabakat halinde konulmuştur. İran Parlamentosunun onanması kaydıyle (Meclis).

[*] 21 Ağustos 1946 tarihinde Kanada'nın kabulüne ait resmî vesikanın 29 Ağustos 1946 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine tevdi edildiği anlaşılmıştır.

Irak	S. Al-Zahawi	Ad referendum
Lübnan	Dr. İhsan Dogramacı	
	Georges Hakim	»
	Dr. A. Makhlouf	
Liberya	Joseph Nagbe Togba	»
	John B. West	
Lüksemburg	Dr. M. de Laet	Onanması kaydiyle
Meksika	Mondragon	Ad referendum
Nikaragua	S. Sevilla-Sacasa	»
Norveç	Hans Th Sandberg	»
Yeni - Zelânda	T. R. Ritchie	»
Panama	J. J. Vallarino	»
Paraguay	Angel R. Gines	»
Holânda	C. Van den Berg	»
	C. Banning	
	W. A. Timmerman	
Peru	Carlos Enrique Paz Soldan	»
	A. Toranzo	
Polonya	Edvard Grzegorzewski	
Büyük Beritanya ve Kuzey İr- lânda Birleşik Krallığı	Melville D. Mackenzie	
	G. E. Yates	
Dominiken Cumhuriyeti	Dr. L. F. Thomen	»
Filipin Cümhuriyeti	H. Lara	
	Walfrido de Leon	
Beyaz Rusya Sosyalist Sovyet Cümhuriyeti	N. Evstafiev	
Ukrayna Sosyalist Sovyet Cüm- huriyeti	L. I. Medved	
	I. I. Kaltchenko	
Salvador		
Suriye	Dr. C. Trefi	Onanması kaydiyle
Çekoslovakya	Dr. Josef Cancik	Ad referendum
Türkiye	Z. N. Barker	
Güney Afrika Birliği	H. S. Gear	»
Sosyalist Sovyet Cümhuriyet- leri Birliği	F. G. Krotkov	
Uruguay	José A. Mora	»
	R. Rivero	
	Carlos M. Barberousse	
Venezüellâ	A. Arreaza Guzman	»
Yugoslavya	Dr. A. Stemper	Onanması kaydiyle.
Afganistan	. . . . .	
Aınavutluk	T. Jakova	
Avusturya	Dr. Marius Kaiser	
Bulgaristan	Dr. D. P. Orahovatz	
İrlânda	John D. Mac Cormack	»
Finlândiya	Osmo Turpeinen	
Macaristan		
İzlânda		
İtalya	Ciovanni Alberto Canaperia	»
Portekiz	Francisco C. Cambournac	»

Romanya

Siyam

İsveç

İsviçre

Şark - ül - Ürdün

Yemen

Bunliang Temthai

Dr. J. Eugster

A. Sauter

Dr. D. P. Tütüncü

Onanması kaydıyla

Lâhika : 1

1. 21 Haziran 1926 tarihli Milletlerarası Sağlık Mukavelesi.
2. 21 Ekim 1938 tarihinde imza edilmiş olup, 21 Haziran 1926 tarihli Milletlerarası Sağlık Mukavelesinin tadiline dair olan mukavele.
3. Milletlerarası 21 Haziran 1926 tarihli Milletlerarası Sağlık Mukavelesinin tadili hakkındaki 1944 tarihli Milletlerarası Sağlık Mukavele.
4. 23 Nisan 1946 da imzaya açılmış olup 30 Nisan 1946 da yürürlüğe girmiş olan 1944 tarihli Milletlerarası Sağlık Mukavelesinin temdidi hakkındaki Protokol.
5. Hava Seferleri hakkındaki 12 Nisan 1933 tarihli Milletlerarası Sağlık Mukavelesi.
6. 12 Nisan 1933 tarihli Hava Seferleri Milletlerarası Sağlık Mukavelesinin tadiline dair 1944 tarihli Hava Seferleri Milletlerarası Sağlık Mukavelesi.
7. 23 Nisan 1946 tarihinde imzaya açılmış olup 30 Nisan 1946 tarihinde yürürlüğe girmiş olan 1944 Hava Seferleri Sağlık Mukavelesinin temdidi hakkındaki Protokol.
8. 1 Aralık 1924 tarihinde Brüksel'de imza edilmiş olup deniz ticareti mensuplarına zührevî hastalıkların tedavisi hususunda gösterilecek kolaylıklar hakkındaki Milletlerarası İtilâf.
9. Cenevre'de 19 Şubat 1925 tarihinde imza edilmiş olan Afyon Mukavesi.
10. Cenevre'de 13 Temmuz 1931 de akdedilmiş olup Uyuşturucu Maddelerin İmalinin Tahdidî ve Tevziinin Tanzimi hakkındaki Mukavele.
11. 11 Ağustos 1930 tarihinde Paris'te akdedilen Difteri Serumunun hakkındaki Mukavele.
12. 25 Temmuz 1934 de Atina'da imza edilmiş olan Dang hastalığına karşı karşılıklı himaye hakkındaki Milletlerarası Mukavele.
13. 22 Aralık 1934 de Paris'te akdedilen Sağlık Patentlerinin ilgası hakkındaki Milletlerarası itilâf.
14. 22 Aralık 1934 de Paris'te akdedilmiş olan Sağlık Patentleri üzerindeki Konsolos Vîzelerinin kaldırılmasına dair olan Milletlerarası itilâf.
15. 10 Şubat 1937 tarihinde Berlin'de Ölülerin nakline dair Milletlerarası İtilâf.

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 10 . VI . 1947 ve 1/161

Bu kanunun ilânının Başbakanlığı bildirildiğinden dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası : 10 . VI . 1947 ve 4/563

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları : Cilt Sayfa
5 50,259
6 8,97,100,101,101:104